

OSLO
KOMMUNALE SYKEHUS
I KRIGENS TEGN

EN DOKUMENTASJON VED

THV. KLAVENESS
RÅDMANN

FORLAGT AV
CAMMERMAYERS BOGHANDEL
GUSTAV E. RAABE

09407

Holthe, Astrid Wendt, Borghild Skar, Therese Hole, Dagny Kolstad og Alma Henriksen Hurulæ, pleier Fedje samt oldfruen, en oversøster og en portvakt. I anledning av det dårlige frammøte ble det en svare ståhei. Herrene Lie og Bonde innfant seg på mitt kontor den påfølgende dag og beklaget seg i sterke ordelag, bl. a. over at jeg selv ikke møtte og over at innkallelsen ikke var undertegnet av meg og for øvrig var mangelfull. De forlangte at der skulle avholdes nytt møte og at jeg skulle delta i og lede dette og garantere at minst 150 av personalet kom til stede. De klaget til Innenriksdepartementets helseavdeling, under hvilken jeg som rådmann for øvrig ikke hørte. Overfor helseavdelingen gjorde jeg skriftlig oppmerksom på at bekjentgjørelsen var utsendt i 100 eksemplarer og at foredraget var tillyst på en tid av dagen da ca. 600 personer hadde eller kunne gis tjenestefrihet. Videre skrev jeg at «jeg gikk ut fra at det var overlatt til mitt eget skjønn om jeg kunne avse tid til å delta i møter av denne spesielle art, likesom jeg anså meg for fritatt for å øve noe spesielt press på personalet med hensyn til frammøte, utover utsendelse av ordførerens ordre».

Under senere konferanse hos ordføreren meddelte denne at der skulle avholdes nytt møte med foredrag på Ullevål. Han mente at alle funksjonærer og arbeidere skulle høre hva partiet hadde å si om «den nye tid». Det var personalets plikt å følge innkallelse til møter og foredrag som ble avholdt i arbeidstiden. Partiet hadde gjennom revolusjon tatt makten og skulle vite å bruke den. Hertil bemerket jeg at «det var overflødig å holde foredrag for personalet, da enhver som ønsket det kunne lese seg til partiets program i den trykte propaganda og i avisene. Dernest kunne det aldri gjøres til tjenesteplikt for sykehusfunksjonærer å møte opp til foredrag av poli-

tisk art selv om disse ble holdt i tjenestetiden. Det ville virke skadelig på sykehusarbeidet og forstyrre den nødvendige sykehusro om propaganda og politikk ble kastet inn over anlegget ved avholdelse av møter og foredrag. Det var ikke klokt av partiet å ødelegge sykehusene. Under ingen omstendighet ville jeg medvirke hertil og hvis ordføreren ville fortsette med å holde møter kunne han ikke gjøre regning på min bistand hermed.» Ordføreren holdt på sitt og uttalte sin beklagelse over at jeg ikke ville ha med saken å gjøre. I midten av mars 1942 fikk jeg og ca. 200 sykehusfunksjonærer følgende udaterte innkallelse, undertegnet av organisasjonsleder Johan Lie: «På anmodning av ordføreren i Oslo, innkalles De herved til et møte i skolesalen, søsterhjemmet, Ullevål sykehus, fredag den 20. ds. kl. 15,30. Kort foredrag av ingeniør Gustav Bonde: «Den nye tid». Dette kort avleveres ved frammøte.» Der møtte kun én av de innkalte sykehusfunksjonærer, nemlig oldfruen, og foredraget måtte avlyses.

En parallell til foredragene på Ullevål — men i mere skjerpet grad — finner en referert i Kongsvingeravisen «Glåmdalen» for 20. mai 1944. Det gjaldt her fylkesførerens innkallelse av lærere og elever ved Elverum høyere skole til orienterende foredrag om «underjordiske organisasjoner som utfører mord-, terror- og sabotasje-handlinger for Moskvakommunistene og Londonagentene». Lærerne nektet å møte og noen gjorde korporlig motstand mot politiet som var tilkalt for å tvinge dem med vold. Saken endte med at tre lærere ble arrestert, en fjerde fikk meldeplikt og en femte ble suspendert.

Også til det beryktede propagandamøte for kommunens funksjonærer som ordføreren tillyste til 16. mars 1942 kl. 15,15 i Klingenberg kino fikk så vel jeg som flere andre funksjonærer ved sykehusene «innbydelse».

Vi har tillatt oss å sende denne skrivelse direkte til departementets sjef, for å sikre at saken nå ikke utsettes lenger.

Heil og Sæl

Signe Kahrs Budde.
Norsk Sykepleierskeforbund.

Olav Herstad.
Kretspropag.-leder N.S.F.O., Vestre Aker.

Ingvald Fedje.
Bestumveien 69, Lilleaker.»

«Undertegnede samtlige medlemmer av N. S. lag Ullevål, holdt i dag — 7. mai 1942 — møte i salen på Ullevål sykehus. Som et synlig tegn på hvordan den nye tid her stadig saboteres, vil vi gjøre oppmerksom på en sjikanestrek, som var satt i scene mot oss i aften. På tavlen i salen stod skrevet med stor og tydelig skrift: «Es lebe der König H. VII, Leve Kong H. VII.»

Så fremt der hadde vært en helt lojal eller en N. S.-ledelse ved sykehuset ville denslags ikke forekommet, og vi må derfor protestere mot at denne ledelse med rådmann Klaveness og Agnes Rimestad skal fortsette lenger. Lignende sjikanøs opptreden foregår dagen lang i en eller annen form her oppe.

Protestene vedlegges i avskrift:

Sykepleierske Metha Andersen, Fougstadgt. 45, III.

—»— Else Krøger Andersen, Ullevål sykehus.

—»— Harriet Mejdell, kontrollst. for mor og barn.

—»— Astrid Juul Wendt, Ullevål sykehus.

—»— Therese Hole, Ullevål sykehus.

—»— Margit Huitfeldt, Tverrbakken 4.

Sykepleierske Ingrid Evjenth, Ullevål sykehus.

—»— Aslaug Eie, Ullevål sykehus.

Sykepleier Ingvald Fedje, Bestumv. 69, Lilleaker.

—»— Olav Herstad, kretspropagandaleder
N.S.F.O., V. Aker.

—»— Snorre Olsen, Vidarsgt. 18, IV.

—»— Oskar Hansen, Jens Bjelkesgt. 47.

Forstanderinne fru Signe Kahrs Budde, N.S.F.

Norsk Sykepleierskeforbund

Signe Budde (sign.).

Den 18. mai 1942 utgjød kretspropagandaleder N.S.F.O., Vestre Aker seg i følgende ordelag:

«Kretspropagandaleder N.S.F.O.,
Vestre Aker.

Majorstuhuset, 18. mai 1942.

Til
Fylkestillsmannen N.S.F.O.,
Stor-Oslo,
Oslo.
Stortingsgaten 20, IV.

Ang. hittil avholdte møter på Ullevål sykehus, V. Aker.

Vedlagt oversendes rapport fra bedriftstillsmannen N.S.F.O. for Ullevål sykehus, sykepleier Ingvald Fedje, til videre forføyning.

Rapporten har jeg forlangt innsendt til foreleggelse for fylkestillsmannen, da den tydelig viser hvilken holdning sykehusets øverste ledelse legger for dagen overfor tiltak fra N. S., henholdsvis sin egen øverste sjef, ordførers side: Det første av de i rapporten nevnte to møter var arrangert og bekjentgjort av N.S.F.O. alene